

Varga Kálmán interjú

Dr. Varga Kálmán történész állt a rendelkezésünkre egy interjúra a városi könyvtár által szervezett, Egy város titkai "Retro rádió" című játékában. Csapatunk a "Mai-Gödöllőiek" Ma-Gö, akiktől messze áll a riporterkedés. Kálmán nevét sokan ismerik, hiszen városunk életében számos történelmi – művészeti - kulturális esemény alkalmával felmerült a neve. Köztudott róla, hogy hozzájárult a gödöllői kulturális élet felvirágoztatásához és a Városi múzeum majd a Kastély ügyének fellendítéséhez, s aki hosszú időt töltött az országos műemlékvédelem élén.

Jelentősebb publikációi: Eszterházy "Fényes,, Miklós; Mária Terézia Eszterházán, Grassalkovich kastély; A gödöllői kastély századai; Nagyboldogasszony bazilika, Máriabesnyő; Grassalkovich sírbolt, Máriabesnyő.

Szeretettel köszöntjük körünkben Dr. Varga Kálmán történész-muzeológust, a történelem-tudományok doktorát! Mesélne nekünk pályája kezdetéről?

Meséljek magamról?

Igen, azt szeretnénk, ha felidézné ezt a nagyon aktív korszakot – és persze az utána következő éveket is.

A 70-es évek végén egyetemista voltam. Arra már nem emlékszem pontosan, hogyan alakult, de 1981-ben megnyílt az új Petőfi Sándor Művelődési Központ, amelynek Kecskés József volt a vezetője. Ő hívott el az egyetemről.

Gödöllőhöz korábban semmi közöm nem volt, de már voltak publikációim történelmi és művészeti témákban. Jóska felkért, hogy vezessem a képzőművészeti területet, illetve a frissen alapított gödöllői galériát.

Ez a „puha diktatúra” időszaka volt. A rendszer már inogott, de még működött. A kulturális élet – például a kaposvári színház hatása és a fiatalokkal való foglalkozás miatt – bizonyos nyomás alatt álltunk. Ugyanakkor elnyertük a „Magyarország legjobb művelődési háza” díjat.

A rendszerváltás idején én is aktív voltam: az MDF helyi elnökeként dolgoztam, amikor Roszik Gábort parlamenti képviselővé választották. De hosszú távon nem a politika érdekelt – inkább a szakmám, a történelem. Egy későbbi ügyben még megszólaltam: amikor 2001-ben leváltották Kecskés Józsefet, ma is kiállnék érte!

Ez egy rendkívül izgalmas, inspiráló időszak volt. A művelődési házban kiállításokat, előadásokat, filmmúzeumot szerveztünk – sokrétű kulturális munka folyt. Egy nagyon jó közösség alakult ki, és a mai napig tartjuk a kapcsolatot. Én annak idején is mindig mondtam Jóskának, hogy figyelj meg, hogy ezt "aranykorszakként" fogjuk emlegetni és ez így is lett.

Jól értjük, hogy 81-től már Gödöllőn is maradt, sőt ide is költözött?

Igen, azóta is itt élek.

A művelődési ház után új területet is felvállalt, a múzeum ügyét. A Városi múzeum mintegy előszobája volt a kastély későbbi fejlesztésének?

Így van. A 80-as évek végén kerültem át a múzeumba, amely akkor még helytörténeti gyűjteményként működött. Az én időszakom alatt vált múzeummá – bár nem én alapítottam, hanem Heltai Miklós, akinek a gyűjteménye ezt lehetővé tette.

Már a múzeumi évek alatt elkezdtem foglalkozni a kastéllyal is.

Később az Országos Műemléki Felügyelőséghez kerültem, (szerk: 1994 óta az országos műemlékvédelem vezetésében dolgozott kisebb megszakítással) és onnantól teljes mértékben a kastély ügye állt a munkám középpontjában.

Mit tart a legnagyobb szakmai sikerének?

Egyértelműen a kastély ügyének előmozdítását. 1986-tól dolgoztam ezen, majd 1994-ben felkérést kaptam a minisztertől, hogy legyek a helyreállítás miniszteri biztosa. Ennek köszönhetően sikerült olyan állapotba hozni az épületet, hogy 1996-ban megnyithattuk a látogatók előtt.

Azóta természetesen sok minden történt, de ez volt az áttörés. A kastély egyik pillanatról a másikra több százezres látogatottságot ért el, és komoly gazdasági, turisztikai hatása lett: munkahelyek jöttek létre, felértékelődött a város.

Dolgoztam más műemlékeken is, de Gödöllő az a hely, amit kívül-belül ismerek. A kastély történetét könyvben is feldolgoztam – ennek második kiadása most készül.

Mi az, ami nem valósult meg Gödöllő kulturális életében, pedig szerette volna?

A művésztelep ügye nagyon foglalkoztatott. Ez a város egyik legjelentősebb kulturális öröksége, a kastély mellett.

Volt egy elképzelésem: egyfajta „művésztelep utca” kialakítása, a meglévő épületek – például a Nagy Sándor-ház vagy a szövőház – bevonásával. Egy komplex kulturális negyed jöhetett volna létre, akár egyfajta gödöllői „Montmartre”.

Rengeteg lehetőség lett volna benne – műtermek, alkotóházak, képzések, közösségi terek. A szellemi potenciál ma is megvan, és még mindig lehetne rá építeni.

Hogyan telnek a napjai mostanában?

Aktívan. Még mindig dolgozom a kastéllyal kapcsolatos projekteken – jelenleg egy újabb felújítás előkészítésében veszek részt szakértőként.

Emellett a sport is fontos része az életemnek. Egyetemen kosárlabdáztam, és az elmúlt években edzői képesítést is szereztem. Utánpótlás-neveléssel foglalkozom már nyolc éve Veresegyházán, 7–9 éves gyerekekkel.

Az évek múlásával egyre inkább rájövök, hogy a legfontosabb a családdal és az unokákkal eltöltött idő.

Köszönjük az interjút, és minél további aktív éveket kívánunk Önnek!

(szerk: Ági, Kriszti, Magdi)